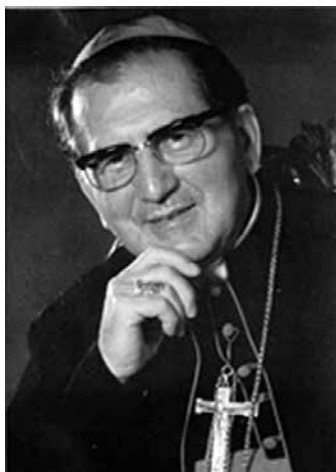

Zbigniew Judycki

Muzeum Niepodległości w Warszawie

**Kresowianin w rzymskiej purpurze.
Kalendarium życia kardynała Władysława Rubina**

Władysław Rubin urodził się 20 września 1917 roku w Tokach¹ koło Zbaraża na Podolu jako syn Ignacego, rolnika² i Tekli z Saluków. Rodzeństwo: Maria, Pelagia, Jan Kazimierz, Anna.

---

¹ Toki (ukr. *Токи*) – wieś w rejonie podwołoczyskim obwodu tarnopolskiego Ukrainy, w pobliżu źródeł Zbrucza. W okresie II Rzeczypospolitej Toki leżały w powiecie zbaraskim, w województwie tarnopolskim (od 1934 r. w gminie Koszlaki).

² Ignacy Rubin oprócz pracy zawodowej na roli poświęcał wiele czasu na pracę społeczną. Był członkiem Rady Gminnej i kierownikiem Kasy Stefczyka w Tokach, opiekunem czytelnicy Towarzystwa Szkoły Ludowej oraz organistą amatorem w miejscowym kościele.

- 1917 (22 IX) Przyjmuje sakrament chrztu św. w kościele parafialnym pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Tokach.
- 1927 (6 VI) Po ukończeniu szkoły powszechnej w Tokach rozpoczyna naukę w I Państwowym Gimnazjum im. Wincentego Pola w Tarnopolu.
- 1935 (6 VI) Składa egzamin dojrzałości.
- 1935 Rozpoczyna studia w Arcybiskupim Seminarium Duchownym obrządku łacińskiego we Lwowie.
- 1937 (29 XI) Występuje, na własną prośbę, z Arcybiskupiego Seminarium Duchownego i zapisuje się na Wydział Prawa Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie.
- 1939 (IX) Bierze udział w kampanii wrześniowej jako żołnierz 54. Pułku Piechoty (w stopniu podchorążego). Po rozbiciu pułku przez wojska niemieckie wraca do rodziny w Tokach.
- 1939 (XI) Wstępuje w szeregi Związku Walki Zbrojnej we Lwowie.
- 1939 (XII) Z dziesięcioosobową grupą Związku Walki Zbrojnej uczestniczy w nieudanej próbie przedostania się na Węgry.
- 1940 (IV) Ponawia próbę ucieczki z Polski i po stoczonych walce z rosyjską strażą graniczną zostaje osadzony w więzieniu w Wygodzie koło Doliny, a następnie przetransportowany do więzienia w Stanisławowie (28 IV–14 IX 1940).

- 1940 (IX)** Wywieziony przez NKWD do Starobielska (25 IX–4 XI 1940) otrzymuje wyrok skazujący na 5 lat łagru za usiłowanie nielegalnego przekroczenia granicy.
- 1910–1941** Po miesięcznym pobycie w Artimowsku nad Morzem Czarnym (5 XI–5 XII 1940) oraz w więzieniu rozdzielczym w Charkowie (5 XII–15 XII 1940) zostaje skierowany do pracy przy wycięciu lasu w centralnym łagrze Jercewo (26 XII 1940–3 I 1941), a następnie do obozu Łuchtanga nr 209 pod Archangielskiem (3 I–18 X 1941).
- 1941 (18 X)** Zwolniony na mocy układu Sikorski–Majski postanawia dotrzeć do tworzącej się na terenie Związku Radzieckiego armii polskiej.
- 1941–1942** Po przeszło miesięcznej wędrówce, wycieńczony chorobami, przybywa do kwatery dowództwa armii polskiej w Buzłuku (12 XI–27 XI 1941), skąd zostaje przeniesiony jako podchorąży Wojska Polskiego do Trockoje (27 XI 1941–25 I 1942). Następnie razem z armią polską przebywa w Jakkobagu (4 II–15 IV 1942), Szachrisiabsgu (15 IV–31 VII 1942), Pahlawi (20 VIII–28 VIII 1942), i Quizil-Ribat (28 VIII 1942–22 I 1943).
- 1943 (8 II)** Przyjeżdża do Libanu, gdzie za uprzednio uzyskaną zgodą swojego dowódcy podejmuje studia teologiczne na Uniwersytecie św. Józefa w Bejrucie³.

---

³ Uniwersytet św. Józefa w Bejrucie założony został w 1841 roku przez Polaka, jezuitę o. Maksymiliana Ryłło (1802–1848).

- 1946 (30 VI)** Otrzymuje święcenia jako kapłan archidiecezji lwowskiej z rąk arcybiskupa Rémy Lepretre'a w kościele uniwersyteckim w Bejrucie.
- 1946 (VII)** Odprawia mszę prymicyjną w kościele parafialnym w Roumy koło Bejrutu.
- 1949 (14 IX)** Zgodnie z wolą arcybiskupa lwowskiego Eugeniusza Baziaka opuszcza Liban i wyjeżdża do Rzymu w celu kontynuowania studiów na Uniwersytecie Gregoriańskim. Studia rzymskie kończy ze stopniem *cum laude* oraz tytułem doktora prawa (praca doktorska pt. *De cura animarum in legislatione synodali Regni Poloniae*). Odbywa również roczne Studium Rotalne.
- 1952 (9–11 XII)** Reprezentuje Polskę podczas międzynarodowego zjazdu organizacji charytatywnej „Caritas Internationalis” odbywającego się w Rzymie.
- 1953 (III)** Dekretem Kongregacji konsystorialnej zostaje mianowany duszpasterzem Polaków we Włoszech.
- 1954 (X)** Przemawia w imieniu Polaków podczas Kongresu Mariologicznego w Rzymie „Nauka i kult Niepokalanej w Polsce przed definicją dogmatu”.
- 1956 (16 IV–6 V)** Przewodniczy obradom sekcji polskiej podczas Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Lecce.
- 1956 (9 VIII)** Reprezentuje duchowieństwo polskie na Kongresie duszpasterskim w Bolonii.

- 1958 (X) Przekazuje agendy duszpasterskie Polaków we Włoszech ks. Szczepanowi Wesołemu.
- 1958 Obejmuje stanowisko kapelana sierocińca w Lido dei Pini.
- 1959 (1 IX) Święta Kongregacja Seminariów na wniosek Konferencji Episkopatu Polski mianuje go rektorem Kolegium Polskiego w Rzymie⁴.
- 1959 (XII) Otrzymuje szambelanę papieską.
- 1960 (VIII) Pierwszy raz po 20 latach przyjeżdża do Polski.
- 1963 (25 III) Jako rektor przewodniczy Komitetowi Obchodów Stulecia Kolegium Polskiego w Rzymie.
- 1963 (26 IV) Otrzymuje godność prałata domowego Ojca Świętego.
- 1964 (V) Papież Paweł VI nadaje mu godność kanonika honorowego Kapituły Bazyliki Matki Boskiej Większej w Rzymie.
- 1964 (28 X) Wikariusz Rzymu kardynał Micara mianuje go rektorem Kościoła Polskiego i Hospicjum św. Stanisława w Rzymie. Instalacji na rektora dokonuje ks. abp Karol Wojtyła (15 XI).
- 1964 Uczestniczy w zjeździe kursowym kolegów w Zakopanem.

---

⁴ Po przejściu stanowiska rektora przeprowadza częściową reorganizację Kolegium Polskiego. Na jego wniosek, zatwierdzony przez Episkopat Polski, do Kolegium kierowani byli już tylko kapłani, natomiast klerycy do Seminarium Polskiego w Paryżu.

- 1964** Zostaje delegatem prymasa Polski do opieki nad emigracją i uchodźstwem polskim⁵.
- 1964** Powołuje Postulatorski Ośrodek do Spraw Beatyfikacyjnych i Kanonizacyjnych z okazji Tysiąclecia Chrztu Polski. Jest postulatorem w procesach beatyfikacyjnych sług bożych: ks. Jana Balickiego, abp. Józefa Bilczewskiego, bp. Józefa Pelczara.
- 1964 (17 XI)** Zostaje mianowany przez papieża Pawła VI biskupem Serty oraz sufraganem gnieźnieńskim.
- 1966** Uczestniczy w uroczystościach z okazji 1000-lecia Chrztu Polski zorganizowanych przez ośrodki polonijne w Anglii, Francji, Kanadzie, Belgii, USA⁶, Szwecji i Danii.
- 1967 (24 II)** Zostaje mianowany przez papieża Pawła VI sekretarzem generalnym Synodu Biskupów⁷.

---

⁵ W okresie sprawowania kierownictwa Centralnego Ośrodka Duszpasterstwa Emigracji odbywa wiele wizytacji duszpasterskich, odwiedzając polskie parafie i ośrodki religijne w: Argentynie (1), Australii (4), Austrii (4), Belgii (6), Brazylii (1), Francji (71), Hiszpanii (2), Holandii (2), Izraelu (3), Kanadzie (11), Kolumbii (1), Kubie (1), Libanie (4), Malcie (1), Meksyku (1), Nowej Zelandii (1), Portugalii (1), RFN (17), Szkocji (9), Szwajcarii (4), Turcji (1), USA (5), Wybrzeżu Kości Słoniowej (1), Wielkiej Brytanii (173) oraz we Włoszech poza Rzymem (59).

⁶ W uroczystościach Millenijnych w Stanach Zjednoczonych AP uczestniczy jako reprezentant Stefana kardynała Wyszyńskiego, który z powodu odmowy otrzymania paszportu nie mógł się tam udać osobiście.

⁷ Organ doradczy papieża gromadzący, oprócz członków rzeczywistych (prefektów kongregacji rzymskich oraz osobistości wybranych przez papieża), przedstawicieli episkopatów z całego świata oraz przełożonych zakonów, zgromadzeń i instytucji zakonnych [zob. *Motu proprio Apostolica sollicitudo* z 15 IX 1965]. Do głównych zadań sekretarza generalnego Synodu Biskupów należy m.in. informowanie papie-

- 1967 (28 IV–1 V)** Odwiedza polską wspólnotę katolicką w Szwajcarii, poświęcając Katolicki Dom Polski w Marly pod Fryburgiem.
- 1967** Uczestniczy w obradach Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski.
- 1967 (23 XII)–1968 (9 I)** Odwiedza polskie ośrodki na Środkowym Wschodzie, m.in. w Izraelu, Turcji (Adampol)⁸, Libanie.
- 1967–1977** W charakterze sekretarza generalnego kieruje pracami pięciu zgromadzeń ogólnych i dwóch nadzwyczajnych Synodu Biskupów⁹.
- 1968 (I)** Odbywa podróż duszpasterską do Egiptu.
- 1968 (I)** Inicjuje założenie w Rzymie dwumiesięcznika w języku polskim „Przemiany”.
- 1968 (30 VIII–14 X)** Wizytuje polskie ośrodki w Brazylii i Argentynie.

---

za o działalności synodu, udział w zebraniach, kierowanie sekretariatem, podpisywanie akt, zwoływanie synodu na polecenie papieża.

⁸ Adampol, Adamkey, zwany po turecku Polonesköy, tzw. polska wieś, położony w północno-zachodniej Turcji koło Beykoz. Założony w 1842 przez księcia Adama Czartoryskiego. Osadnikami byli polscy emigranci po powstaniu listopadowym. Oprócz nich Michał Czajkowski osiedlał we wsi także wykupionych z niewoli tureckiej i czerkieskiej jeńców-Polaków przymusowo wcielonych do armii rosyjskiej na Kaukazie.

⁹ I Synod Biskupów (29 IX–24 X 1967) dotyczył zmiany kodyfikacji prawa kanonicznego, zmiany dyscypliny kościelnej w sprawach małżeństw mieszanych, reformy seminariów duchownych oraz reform w zakresie liturgii; II Synod Biskupów – nadzwyczajny (11 X–25 X 1969) zajął się praktycznym wprowadzeniem postulatu współpracy i współodpowiedzialności całego episkopatu za Kościół z Ojcem Świętym; III Synod Biskupów (30 IX–6 XI 1971) dotyczył kapłaństwa sakramentalnego i sprawiedliwości w świecie; IV Synod Biskupów (27 IX–27 X 1974) zajmował się problemem ewangelizacji współczesnego świata; V Synod Biskupów (30 IX–29 X 1977) dotyczył katechizacji.

- 1968 (5 VIII)** Jako delegat prymasa Polski uczestniczy w Światowym Kongresie Eucharystycznym w Bogocie.
- 1969 (7 II)** Uczestniczy w konsekracji biskupiej księdza Szczepana Wesołego w kaplicy rezydencji prymasów Polski w Warszawie.
- 1970 (17–25 VIII)** Bierze udział w II Sympozjum Konferencji Biskupów Afryki i Madagaskaru w Abidżanie.
- 1971 (21–29 VI)** Uczestniczy w konferencji plenarnej Episkopatu Polski w Paradyżu.
- 1972 (17 IX)** Z okazji rocznicy odsieczy wiedeńskiej bierze udział w centralnych uroczystościach na Kahlenbergu.
- 1973 (21 VI)** Na zaproszenie Stefana kardynała Wyszyńskiego uczestniczy w uroczystościach kopernikańskich we Fromborku oraz uroczystościach Bożego Ciała w Warszawie.
- 1974 (11 V)** Odbywa pielgrzymkę do Sanktuarium Maryjnego w Fatimie.
- 1975 (24 IV)** Przewodniczy uroczystości z okazji 25-lecia Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii.
- 1975 (27 XII)** Rząd Francuski przyznaje mu Krzyż Kawalerski Legii Honorowej (dekoracja odbywa się w ambasadzie francuskiej przy Stolicy Apostolskiej w dniu 17 marca 1976).
- 1976 (1–8 VII)** Na zaproszenie nuncjusza apostolskiego na Kubie przebywa z wizytą w Hawanie.

- 1978 (20–25 IX)** Jako członek Episkopatu Polski jedzie z wizytą do Republiki Federalnej Niemiec.
- 1979 (2–10 VI)** Uczestniczy w I pielgrzymce Jana Pawła II do Polski.
- 1979 (30 VI)** Zostaje wyniesiony przez Jana Pawła II do godności kardynała diakona (kościół tytularny: Santa Maria in via Lata) otrzymując jednocześnie nominację na członka: Kongregacji dla Kościołów Wschodnich, Kongregacji Doktryny Wiary, Kongregacji Zakonów i Instytutów Świeckich, Kongregacji Ewangelizacji Narodów, Kongregacji Spraw Kanonicznych, Kongregacji Wychowania Katolickiego, Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej, Komisji Reformy Prawa Kanonicznego, Komisji Kodeksu i Prawa Kościołów Wschodnich.
- 1979 (2 VII)** Zostaje przyjęty przez Jana Pawła II na prywatnej audiencji.
- 1979** Przekazuje urząd sekretarza generalnego Synodu Biskupów arcybiskupowi Józefowi Tomko.
- 1980 (27 VI)** Zostaje mianowany przez Jana Pawła II prefektem Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich. Ustępuje ze stanowiska delegata prymasa Polski dla Duszpasterstwa Emigracji Polskiej¹⁰.

---

¹⁰ Stanowisko delegata prymasa Polski dla Duszpasterstwa Emigracji Polskiej obejmuje biskup Szczepan Wesoły.

- 1980 (25 XII)–1981 (14 I)** W charakterze prefekta Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich odwiedza Indie, gdzie uczestniczy w obchodach 50-lecia życia katolickiego wyznawców obrządku malankarskiego¹¹.
- 1981 (6 II)** Podczas audiencji u Ojca Świętego składa sprawozdanie z odbytej podróży do Indii.
- 1981 (6–11 V)** Przebywa we Francji, gdzie głównym celem jego wizyty jest udział w uroczystościach zorganizowanych z okazji 125. rocznicy powstania L'Œuvre d'Orient¹². Podczas pobytu zostaje przyjęty w Pałacu Elizejskim przez prezydenta François Mitterranda, składa wizytę arcybiskupowi J.M. Lustigerowi oraz merowi Paryża Jacques'owi Chiracowi.
- 1981 (31 V)** Uczestniczy w uroczystościach pogrzebowych prymasa Polski Stefana kardynała Wyszyńskiego.
- 1981** Sporządza testament.
- 1981 (28 IX–26 X)** Wizytuje diecezje i ośrodki Kościołów Wschodnich na terenie Stanów Zjednoczonych AP, m.in. w Nowym Jorku, Filadelfii, Chicago i Parmie.

---

¹¹ Malankarski Kościół Ortodoksyjny, także Indyjski Kościół Ortodoksyjny – jeden z autokefalicznych przedchalcedońskich Kościołów Wschodnich działający głównie na terenie Indii. Należy do grupy Chrześcijan św. Tomasza i sięga tradycją I wieku. W 1930 część tego Kościoła zawarła unię z Rzymem i utworzyła Kościół Syromalankarski.

¹² Organizacja wspierająca środowiska mieszkających we Francji wiernych obrządków wschodnich narodowości: ukraińskiej, rosyjskiej, rumuńskiej, białoruskiej, ormiańskiej, chaldejskiej, melchickiej i maronickiej.

- 1981 (14 IX) Przewodniczy uroczystościom odpustowym w Sanktuarium św. Krzyża w opactwie Cystersów w Mogile.
- 1981 (6 XI) Uczestniczy w ceremonii przekazania i poświęcenia Domu Polskiego w Rzymie, ufundowanego przez Polonię i przyjaciół Polski.
- 1982 Odwiedza Sanktuarium NMP Częstochowskiej w Dorio (Włochy).
- 1983 (14 V–15 VI) Przeprowadza wizytację diecezji obrządków wschodnich w Kanadzie (Montreal, Ottawa, Toronto, Vancouver, Saskatoon, Regina, Winnipeg).
- 1983 (27 IX) Rząd królestwa Hiszpanii odznacza go krzyżem S.D.M. Constantiniana de San Jorge „Baylio Gran Crus de Justitia”.
- 1984 (18 V) Przewodniczy uroczystej Mszy św. na polskim cmentarzu wojskowym pod Monte Cassino z okazji 40. rocznicy bitwy.
- 1984 (23 VI) W katedrze na Wawelu uczestniczy w obrzędzie udzielenia sakry biskupiej ks. Marianowi Jaworskiemu, administratorowi apostołskiemu w Lubaczowie.
- 1984 (27–29 VIII) Uczestniczy w zjeździe koleżeńskim w Zakopanem z okazji 45-lecia kapłaństwa.
- 1984 (IX) Rozpoczyna się okres ciężkiej sześciolietniej choroby.
- 1989 (9 VIII) Otrzymuje doktorat *honoris causa* Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie.

- 1990 Rząd RP na obczyźnie przyznaje mu Order Orła Białego.
- 1990 (25 X) Rozpoczyna się ostatni etap ciężkiej choroby, podczas którego odwiedza go Jan Paweł II.

Władysław Rubin umiera 28 listopada 1990 roku w Rzymie. Msza pogrzebowa, której przewodniczy Jan Paweł II zostaje odprawiona 30 listopada 1990 r. w Bazylice św. Piotra w Rzymie. Następnie trumnę ze zwłokami kardynała przewieziono do Polski, do kościoła św. Krzyża w Warszawie. W niedzielę 2 grudnia w katedrze św. Jana odbył się uroczysty pogrzeb. Następnie ciało przewieziono i złożono w katedrze pw. św. Stanisława Biskupa w Lubaczowie. Tam też kilka lat później umieszczono staraniem jego rodziny okolicznościową płytę epitafijną.

Herb kardynalski Władysława Rubina

Tarcza czwórdzielna w krzyż, na niej krzyż złoty. W polu I czerwonym kotwica złota ze sznurem czarnym. W polu II i III błękitnym lilia srebrna. W polu IV czerwonym chorągiew biała dwustrefowa z krzyżem czerwonym na złotym drzewcu. Za tarczą krzyż arcybiskupi, nad nim kapelusz kardynalski czerwony, po którego bokach na takimże sznurze zwisa w pięciu rzędach po 15 takichże chwostów.

Pod tarczą na wstędze dewiza:

CRUX DOMINI SPES ET VICTORIA

Publikacje Władysława Rubina (wybór)

Bogota. *Jak przeżyłem kongres Eucharystyczny*, „Przemiany” (Rzym) 1969, nr 7, s. 4–19.

Dottrina e culto dell’Immacolata Concezione in Polonia – prima della definizione dogmatica, „Acta Congressus Mariologici-Mariani” (Rzym) 1957, s. 423–431.

Duszpasterstwo Polaków w Nowej Zelandii, „Przemiany” (Rzym) 1968, nr 4, s. 451–452.

Il prete per gli uomini d’oggi, „L’Osservatore Romano” (Watykan) z 28 listopada 1975.

Jedność w miłości, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1962, nr 3, s. 239–246.

Język ludowy w Duszpasterstwie w Polskim Ustawodawstwie Kościelnym do XVIII wieku, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1953, nr 4, s. 339–350.

Kapłańskie posłuszeństwo, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1963, nr 4, s. 347–352.

Kapłaństwo Chrystusa i moje, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1979, nr 3, s. 380.

Kapłaństwo, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1962, nr 1, s. 41–47.

Katechizacja w Kościele posoborowym, szczególnie dzieci i młodzieży, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1978, nr 1, s. 106.

Katechizacja dostosowana do naszych czasów; tematem Synodu Biskupów 1977, „Chrześcijanin w Świecie” (Warszawa), nr 6, s. 108–112.

Kazanie na uroczystość wniebowstąpienia Pańskiego, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1958, nr 1, s. 17–20.

Kronika wizytacji w Argentynie, „Przemiany” (Rzym) nr 10, s. 525–533.

Kronika wizytacji w Brazylii, „Przemiany” (Rzym) 1969, nr 8, s. 149–162; nr 10, s. 380–390.

List pasterski na zakończenie Jubileuszowego Roku Tysiąclecia Chrztu Polski, „Przegląd Powszechny” (Londyn) 1967, nr 1, s. 1.

List wigilijny, „Sodalis Marianus” (Londyn) 1966, nr 12, s. 6–7.

Lud w polskim ustawodawstwie synodalnym do rozbiorów Polski, „Sacrum Poloniae Millennium” (Rzym) 1955, t. 2, s. 131–164.

Miłość w duchu ofiary, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1963, nr 3, s. 205–2014.

Nasza miłość do Kościoła Świętego, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1962, nr 4 z, s. 321–330.

Niestrudzony Sługa Kościoła, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1965, nr 1, s. 10–16.

Ojcostwo Ojca Świętego, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1968, nr 1, s. 3–5.

Początkowe lata Synodu Biskupów, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1974, nr 3, s. 326–327.

Presentazione, „La collegialita Episcopale per il futuro della Chiesa” (Rzym) 1969, s. XV i XVI.

Rola Synodów Polski Przedrozbiorowej, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1960, nr 3, s. 233–242.

Spojrzenie na Synod roku 1971, „Ateneum Kapłańskie” (Włocławek) 1972, nr 380, s. 367–373.

Stan prawny misjonarzy emigrantów w diecezjach imigracyjnych i współpraca z miejscowym duchowieństwem, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1974, nr 1, s. 66.

Synod Biskupów – Instytucje Synodu, „Ateneum Kapłańskie” (Włocławek) nr 356–357, s. 129–142.

Synod Biskupów, „Przemiany” (Rzym) 1968, nr 1, s. 107–124.

Synod wobec problemu wiary w Kościele Posoborowym, „Przemiany” (Rzym) 1968, nr 2, s. 339–349.

The Collegiality of Bishops and the distribution of Clergy on the national and international level, [w:] *Mondo de la mia parrocchia*, Napoli 1970, s. 1–16.

Troska o program i metody naszej pracy duszpasterskiej, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1966, nr 1 s. 2.

Wigilijny list do ubogich, chorych i cierpiących, „Przegląd Powszechny” (Londyn) 1969, nr 1, s. 4–6.

Wśród Polaków w Australii i Nowej Zelandii, „Przewodnik Katolicki” (Poznań) 1969, nr 14.

Wytyczne prace Biskupa delegata Prymasa Polski Opiekuna Emigracji, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1965, nr 2, s. 102–108.

Życie religijne Polaków na Emigracji, „Duszpasterz Polski Zagranicą” (Rzym) 1966, nr 2, s. 147–154.

Bibliografia (wybór)

Bardecki A., *Proboszcz dziesięciu milionów Polaków*, „Tygodnik Powszechny” 1990, nr 50.

Mandziuk J., *Rubin Władysław (1917–1990), kardynał, prefekt Kongregacji Kościołów Wschodnich, prawnik* [w:] *Słownik polskich teologów katolickich*, t. 8, Warszawa 1995.

Nitecki P., *Kardynałowie Kościoła w Polsce*, Częstochowa 1999.

Prokop K.R., *Polscy kardynałowie*, Kraków 2001.

Szetelnicki W., *Lwowianin na drogach świata. Władysław kardynał Rubin*, Roma 1985.